

інвесторів; 5. Негативний міжнародний імідж України, який склався внаслідок відсутності масових «успішних» інвестиційних історій, які б могли бути прекрасним засобом реклами національного інвестиційного клімату.

Безперечно, нині існує багато можливостей для розвитку в ІТ-галузі: на основі широкого залучення і розвитку кваліфікованих ІТ-фахівців створюється екосистема для розвитку не тільки аутсорсингових компаній, а і стартапів, e-commerce ініціатив, e-government та ін.; система освіти потребує налагодження більш тісної взаємодії між ВУЗами та бізнесом; обмін досвідом зі світовими університетами з підготовки ІТ- фахівців; підтримка освітніх ІТ-стартапів.

Підсумовуючи вищесказане, сформуємо наступні важливі завдання державної політики України щодо збільшення міжнародних інвестицій у ІТ: якісна ревізія існуючої системи формування та підтримання інвестиційного клімату; стратегічний аналіз пріоритетів розвитку національної економіки; ідентифікація чинників, які обумовлюють неефективність нормативно-правових актів, що приймаються з метою підтримання сприятливого інвестиційного клімату України.

Перелік використаних джерел:

1. Гаврилюк О. В. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України // Фінанси України. – 2008. – № 2 (147). – С. 68–81
2. Малютін О. К. Концепція поліпшення інвестиційного клімату в Україні// Фінанси України. – 2008. – № 11 (156). – С. 65–74
3. Розвиток ІТ-бізнесу в Україні[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://digitalua.org/page/razvitie-it-biznesa-v-ukraine>.
4. Українська ІТ-галузь в цифрах [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://startupline.com.ua/2015/10/12/ukrainian-it-info/>.

Мельник Юлія

Тернопільський національний економічний університет

ІНВЕСТИЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ НА АРТ-РИНКАХ США ТА ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

Протягом останнього десятиліття інтерес інвесторів до предметів мистецтва як прибуткових активів суттєво зріс, що було зумовлено головним чином кризовими явищами у світовій економіці. З метою визначення основних напрямків капіталовкладень та прийняття ефективних інвестиційних рішень щодо портфеля з творами мистецтва важливо перш за все дослідити глобальний арт-ринок, його географічну структуру та пов'язані з нею тенденції.

США та Західна Європа з центрами у Нью-Йорку та Лондоні були трендсеттерами на світовому арт-ринку до 2011 року, коли Китай випередив їх у міжнародній торгівлі творами мистецтва. Після певної ринкової корекції у сегменті сучасного китайського мистецтва першість на світових аукціонних торгах повернулася до Північної Америки та Європи.

Можна виокремити кілька основних причин таких високих позицій США та Європи у рейтингу. По-перше, саме в цих частинах світу зародилася торгівля творами мистецтва як наслідок традиції колекціонування. По-друге, у них було створено перші аукціонні доми, а потім й інші об'єкти інфраструктури арт-ринку. Розвинуті фінансовий та інвестиційний ринки цих країн сприяють постійним потокам та розподілу капіталу між країнами та активами з метою більш ефективної диверсифікації. По-третє, нормативно-правове забезпечення функціонування цих ринків у Європі та США залишається основою для прийняття відповідних законів у інших частинах світу. Водночас, усі ці причини поєднуються з найвищою концентрацією заможного населення, що проживає у цих регіонах, готового вкладати великі кошти у мистецтво.

Хоча світовий обсяг продажів на ринку творів мистецтва дещо скоротився у 2015 році, сукупна вартість арт-ринку у США зросла на 4% (\$27,3 млрд.), підтвердивши тим самим своє лідерство на глобальному ринку із часткою 43% в загальному обсязі продажів. Другу позицію у цьому рейтингу в 2015 р. отримало Об'єднане Королівство з ринковою часткою 21% [1].

У зовнішній торгівлі творами мистецтва, антикваріатом та іншими предметами колекціонування першість посідають ті ж країни: США (із загальним обсягом імпорту \$37797 млн та експорту \$36313 млн), Об'єднане Королівство (\$ 25733 млн та \$31392 млн відповідно), Франція (\$19981 млн і \$19636 млн відповідно) та Швейцарія (\$8355 млн та \$7597 млн).

В той час, як інвестори стали більш обачними у своїх рішеннях щодо вибору об'єктів капіталовкладення, однією із посткризових тенденцій на арт-ринках є зростаючий попит на арт-активи найкращої якості та провенансу (походження). Перш за все західний арт-ринок приваблює інвесторів високою якістю творів мистецтва епохи «модерн». Саме тому найвищі темпи зростання на цьому ринку продемонстрували сегменти модерного мистецтва та імпресіонізму (33% у 2015 р. проти 27% у 2014 р.).

Рушіями зростання західного арт-ринку протягом останнього десятиліття є розвиток онлайн-торгівлі та велика кількість стартапів у цій сфері, заснованих у даному регіоні [2].

Основними споживачами на ринку залишаються надзаможні приватні особи (*ultra-high-net-worth individuals*, UHNWIs), саме тому світові тенденції у розподілі багатства є визначальними для ринку предметів мистецтва. Зокрема, 39% UHNWIs у Європі та 35% UHNWIs у США засвідчили, що їх капіталовкладення у предмети колекціонування зросли протягом останніх 10 років, а також імовірно ще більше зростуть для 43% європейців і 42% американців, що є найвищими показниками серед усіх регіонів. Водночас, мотиви вкладати кошти у арт-активи серед заможних осіб у США та Європі відрізняються. Для європейців це швидше «емоційна» інвестиція, що випливає із давньої традиції колекціонування (для 54% респондентів), а для американців – подальша диверсифікація інвестиційного портфеля (58% респондентів) [3] Згідно з прогнозами фахівців, передбачається зростання чисельності даної групи населення на 27% у Європі та на 30% у Північній Америці до 2025 року, що суттєво розширить потенційний ринок інвестицій у мистецтво.

Не дивлячись на глобальний економічний спад і несприятливе економічне середовище, західний арт-ринок залишається прибутковим. Цьому сприяє формування нових музейних колекцій по всьому світу, особливо у США, Західній Європі та Близькому Сході, а також масове відкриття так званих *freeports* – вільних портів, або масштабних логістичних центрів для зберігання предметів мистецтва без стягнення податків і зборів. Серед інвестиційних ризиків та загроз на арт-ринку Західної Європи та США варто звернути увагу на зниження довіри до сучасного мистецтва та економічну нестабільність.

Перелік використаних джерел:

1. McAndrew, C. (2016), *TEFAF Art Market Report 2016*, *TEFAF, Maastricht*, <http://www.tefaf.com/artmarketreport>.
2. Melnyk, Y. (2016), *Regional art market trends and art investment decisions*, *Young Scientist 2016* / red. F.Adamczuk. – Jelenia Góra: AD REM.
3. *The Wealth Report*, 10th edition by Frank Knight, 2016, p.70.

Сокальська Соломія

Тернопільський національний економічний університет

МІЖНАРОДНЕ ІНВЕСТУВАННЯ У РОЗВИТОК ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ

У наш час розвиток ІТ-технологій є одним із найважливіших факторів, які визначають конкурентоспроможність країни у глобальному інформаційному суспільстві. Інновації у ІТ сфері мають великий вплив та є важливим критерієм успіху держави в цілому, комерційної діяльності та окремої людини. Незважаючи на той факт, що розробка ІТ-технологій є однією із найдорожчих галузей, що потребує висококваліфікованих фахівців та наукомісткості техніки, інвестування у сферу ІТ-технологій на даний момент є актуальним як у світовому масштабі, так і в Україні. Одними із причин такої тенденції є бажання держав до інноваційного шляху розвитку та високі темпи зростання світової індустрії ІТ-технологій.

Щодо України, ІТ-галузь є однією із найперспективніших у українській економіці, але рівень залучення інвестиційного капіталу, залишається не високим. Не зважаючи на те, що в сфері ІТ-технологій спостерігається високий рівень кваліфікованих кадрів, невеликий обсяг вхідних витрат, швидке отримання прибутку та високий попит на зростаючі ІТ-компанії з боку іноземних інвесторів. Український ринок ІТ-технологій за останні декілька років показує стабільно високі темпи зростання порівняно зі світовим, завдяки чому являється одним з інвестиційно-привабливих ринків серед країн Європи. В Україні є ряд переваг, вигідних для інвесторів у цій сфері, насамперед це лояльні податкові ставки для ІТ-спеціалістів та компаній, порівняно з іншими галузями. За Податковим кодексом України, з 1 січня 2013 року до 1 січня 2023 року ІТ-компанії звільнюються від сплати податку на додану вартість, а